

NIK o zadłużeniu szpitala w Grudziądzu

2015-10-30 11:27:29

Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu potrzebuje pilnej pomocy władz miasta i restrukturyzacji. Z roku na rok pogarsza się jego sytuacja finansowa – obecnie zadłużenie sięgnęło już prawie pół miliarda zł, a większość nieruchomości szpitala jest obciążona hipoteką. NIK ocenia, że w latach 2013-2015 (I połowa) działania podejmowane dla poprawy sytuacji szpitala nie przyczyniły się do trwałego zmniejszenia jego zadłużenia ani do poprawy płynności finansowej.

NIK ostrzega, że bez rzetelnego wdrożenia programu restrukturyzacji oraz pomocy władz Grudziądza szpital nie będzie mógł samodzielnie funkcjonować. Zwraca także uwagę na ryzyko przejęcia części majątku szpitala przez wierzycieli. To jedna z najnowocześniejszych placówek tego typu w Polsce. Kłopoty szpitala mogą skutkować ograniczeniem dostępności do usług medycznych mieszkańcom Grudziądza i wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego.

Kontrola sprawdzająca przeprowadzona przez NIK w zakresie działań podejmowanych dla poprawy sytuacji finansowej szpitala wykazała niebezpieczny poziom jego zadłużenia: na koniec 2014 r. sięgnęło ono blisko pół miliarda złotych (499 090 tys. zł) i w porównaniu z rokiem 2011 było wyższe o 145,5 proc. Wskaźniki finansowe z 2014 r. świadczyły o niebezpiecznym poziomie płynności bieżącej (0,9 na dopuszczalne 1,2 do 2,0). Dodatkowo na koniec 2014 roku szpital zanotował ujemny wynik finansowy w wysokości 29 mln zł, po dodaniu kosztów amortyzacji. Podjęte w 2013 r. działania naprawcze nie były realizowane konsekwentnie i przyniosły jedynie doraźne oszczędności. Szpital rozpoczął wdrażanie w 2014 r. kolejnego programu naprawczego. Budzi on nadzieję na poprawę sytuacji, mimo że został opracowany bez całościowej analizy efektów wdrażania programu poprzedniego.

Na wysoki stan zadłużenia szpitala złożyły się przede wszystkim:

- sfinansowana pożyczkami i kredytami o wartości ponad 200 mln zł budowa szpitala, prowadzona w latach 1985-2014. Każdorazowo przy pogarszaniu się sytuacji finansowej placówki zaciągano kolejne pożyczki, coraz wyżej oprocentowane i niejednokrotnie wyłącznie na spłatę wcześniejszych długów. Doprowadziło to do wzrostu kosztów finansowych pożyczek i kredytów - z 7 mln zł w 2011 r. do prawie 29 mln zł w 2014 r. Wartość zobowiązań wymagalnych wzrosła z 3 do prawie 39 mln zł. Przy bardzo wysokim zadłużeniu i niskiej płynności finansowej szpital nie regulował swoich zobowiązań terminowo, przez co musiał zapłacić w latach 2013-2014 ponad 5 mln zł odsetek;
- ograniczone możliwości uzyskania środków z NFZ za tzw. nadwykonania, czyli procedury medyczne wykonane przez szpital ponad wartość umów zawartych z funduszem. W latach 2011-2014 (na koniec roku) fundusz był winien szpitalowi za nie od 65,6 mln zł do 105,2 mln zł. Szpital na drodze sądowej dochodzi od NFZ prawie 39 mln zł;
- niepełne wykorzystanie potencjału szpitala, ograniczonego poziomem zakontraktowanych przez NFZ świadczeń medycznych. W latach 2013 - 2015 większość oddziałów (71 proc.) ponosiła straty. W 12 na 35 oddziałów szpitala wykorzystywano mniej niż połowę łóżek.

Sytuację szpitala pogarsza fakt, że prawie 70 proc. nieruchomości jest obciążonych hipoteką (w części zabudowanych). NIK w związku z tym ostrzega, że w obecnym stanie zadłużenia szpitala może dojść do przejęcia nieruchomości przez wierzycieli.

NIK ocenia, że szpital nie ma wystarczającego wsparcia ze strony Miasta Grudziądz jako podmiotu tworzącego, jak również Rady Społecznej Szpitala. Zadania miasta w zakresie nadzoru nad szpitalem nie zostały skutecznie przydzielone odpowiednim komórkom organizacyjnym Urzędu Miejskiego.

W latach 2013 - 2015 Urząd nie przeprowadził też w szpitalu żadnej kontroli, pomimo że dane przekazywane przez szpital w dokumentach sprawozdawczych wskazywały na pogarszającą się sytuację finansową placówki. Z kolei Rada Społeczna (organ inicjujący i opiniodawczy podmiotu tworzącego oraz doradczy dyrektora szpitala) nie realizowała zadań określonych w ustawie o działalności leczniczej, jak przedstawianie dyrektorowi szpitala wniosków i opinii w sprawach planu finansowego i kredytów. Zamiast tego skupiała się na opiniowaniu nagród dla dyrektora szpitala, sprawozdań finansowych, zakupu urządzeń medycznych czy zmian do regulaminu organizacyjnego szpitala .

W wyniku przeprowadzonej kontroli Izba wnioskuje do dyrektora o konsekwentną realizację działań restrukturyzacyjnych na podstawie Programu naprawczego z 2014 r. Ich celem jest zmniejszenie zadłużenia i poprawa płynności finansowej szpitala. Dyrektor powinien także zwiększyć nadzór nad prawidłowym sporządzaniem sprawozdań dotyczących operacji finansowych.

O wnioskach z kontroli w grudziądzkim szpitalu Izba powiadomiła też Prezydenta Grudziądza. Zwróciła uwagę - w kontekście powstałego w 2014 r. ujemnego wyniku finansowego - na obowiązki Grudziądza jako podmiotu tworzącego, wynikające z ustawy o działalności leczniczej. Musi on w zaistniałej sytuacji podjąć stosowne działania: pokryć ujemny wynik finansowy za 2014 r. albo zdecydować o przekształceniu lub likwidacji szpitala. Jednak dokonując przekształcenia szpitala, miasto musiałoby przejąć jego zobowiązania w wysokości ponad 382 mln zł, co stanowi 79,9 proc. planowanych dochodów Grudziądza na 2015 rok.

Prezydent Grudziądza poinformował NIK m.in. o tym, że przekazał 10 mln zł na pokrycie strat szpitala za 2014 r. Powołał też specjalny zespół, który będzie nadzorował wykonanie programu restrukturyzacji szpitala. Utworzył także zespoły kontrolne (w tym składające się z miejskich radnych) do oceny bieżącej sytuacji placówki.